Sokratik Sorgulama Beceri Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Sokratik Sorgulama Beceri Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=30467

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Sokratik Sorgulama Beceri Ölçe?i, 2014 y?l?nda Elif Nur Bozer taraf?ndan ortaö?retim (9-12. s?n?f) ö?rencilerinin **sorgulama becerilerini** ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Ölçek, ö?rencilerin dü?ünce süreçlerinin esaslar? ve standartlar? üzerine odaklanma yeteneklerini de?erlendirmeyi amaçlamaktad?r. Yap?lan geli?tirme çal??mas? sonucunda, ölçe?in yap? geçerli?i do?rulay?c? faktör analizi (DFA) ile, güvenirli?i ise Cronbach Alfa iç tutarl?l?k katsay?s? ile kan?tlanm??t?r. Toplamda 13 maddeden olu?an bu ölçek, iki temel faktör alt?nda toplanmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Sokratik Sorgulama, Beceri Ölçe?i, Ortaö?retim, Lise Ö?rencileri, **Faktör Analizi**, Psikometri, Dü?ünce Standartlar?, Yap? Geçerli?i

Yazarlar

Elif Nur Bozer

Amaç

Ölçe?in temel amac?, ortaö?retim kurumlar?nda ö?renim gören 9. ve 12. s?n?f aral???ndaki ö?rencilerin sahip oldu?u Sokratik sorgulama becerilerinin düzeyini güvenilir ve geçerli bir biçimde belirlemektir. Bu beceri, ö?rencilerin ele?tirel dü?ünme ve derinlemesine **sorgulama** yeteneklerinin de?erlendirilmesi için merkezi bir rol oynamaktad?r.

Ölçek, e?itim bilimleri alan?nda, özellikle ö?retmenlerin ö?rencilerin üst düzey dü?ünme becerilerini ne ölçüde geli?tirdi?ini veya ö?rencilerin bu becerilere ne ölçüde sahip oldu?unu tespit etmelerine yard?mc? olmak üzere tasarlanm??t?r. Bu sayede e?itim programlar?n?n etkinli?i hakk?nda önemli geri bildirimler sa?lanmaktad?r.

Yap? (Konstrukt)

Sokratik Sorgulama Beceri Ölçe?i, ö?rencilerin dü?ünce süreçlerini analiz etme ve de?erlendirme yeteneklerini ölçen iki temel alt boyuttan olu?maktad?r. Bu alt boyutlar, Sokratik yöntemin temel prensipleriyle uyumlu olarak belirlenmi?tir.

Dü?üncenin Esaslar? Üzerine Yo?unla?ma: Bireyin bir dü?ünceyi veya argüman? olu?turan temel bile?enlere odaklanma, kavramlar? ve varsay?mlar? netle?tirme becerisini ifade eder.
Dü?üncenin Standartlar? Üzerine Yo?unla?ma: Bireyin dü?üncenin mant?ksal kalitesi, do?rulu?u, kesinli?i ve derinli?i gibi evrensel standartlara göre de?erlendirme yapma yetene?ini

ARABPSYCHOLOGY.COM

kapsar.

Geçerlik

Ölçe?in geçerlik çal??malar?, hem aç?mlay?c? hem de do?rulay?c? faktör analizlerini içermektedir. Ölçe?in teorik yap?s?n?n ampirik verilerle desteklendi?i gösterilmi?tir.

?lk olarak, **aç?mlay?c? faktör analizi** (AFA) uygulanm?? ve bu analiz sonucunda iki faktörlü bir yap? elde edilmi?tir. Ard?ndan, elde edilen bu iki faktörlü modelin yap?sal uygunlu?unu test etmek amac?yla **do?rulay?c? faktör analizi** (DFA) gerçekle?tirilmi?tir. DFA, AMOS istatistik program? kullan?larak yap?lm?? ve elde edilen uyum indeks de?erleri mükemmel uyum düzeyini i?aret etmi?tir. Bu sonuçlar, ölçe?in ölçmeyi amaçlad??? yap?y? (Sokratik Sorgulama Becerisi) ba?ar?yla ölçtü?ünü kan?tlayarak yap? geçerli?ini sa?lam??t?r.

Güvenirlik

Ölçe?in iç tutarl?l???, **Cronbach Alfa** katsay?s? ile test edilmi?tir. Genel ölçek için hesaplanan Cronbach Alfa iç tutarl?l?k katsay?s? .74 olarak bulunmu?tur. Bu de?er, psikometrik aç?dan kabul edilebilir bir güvenilirlik düzeyini temsil etmektedir.

Alt boyutlar?n güvenilirlik de?erleri ise ?u ?ekildedir: "Dü?üncenin Esaslar? Üzerine Yo?unla?ma" alt boyutu için Cronbach Alfa katsay?s? .63; "Dü?üncenin Standartlar? Üzerine Yo?unla?ma" alt boyutu için ise .61 olarak hesaplanm??t?r. Çal??man?n genel sonuçlar?, Sokratik Sorgulama Beceri Ölçe?i'nin hem geçerli hem de güvenilir bir ölçüm arac? oldu?unu do?rulamaktad?r.

Faktör Analizi

Ölçek geli?tirme sürecinde, veri yap?s?n?n boyutlulu?unu ortaya ç?karmak için aç?mlay?c? faktör analizi (AFA) kullan?lm??t?r. AFA, ölçe?in toplam 13 maddesinin iki ana faktör alt?nda topland???n? göstermi?tir. Bu faktörler, ölçe?in teorik çerçevesini destekleyen yap?sal bile?enler olarak tan?mlanm??t?r.

Elde edilen iki faktörlü model, daha sonra AMOS yaz?l?m? arac?l???yla do?rulay?c? faktör analizine (DFA) tabi tutularak test edilmi?tir. DFA sonuçlar?, modelin gözlenen veriye yüksek düzeyde uyum sa?lad???n? gösteren mükemmel uyum indeksleri (Goodness-of-Fit Indices) ile do?rulanm??t?r. Bu analiz, ölçe?in yap?sal geçerli?inin güçlü oldu?unu kan?tlamaktad?r.

Ölçüm Arac?

Test Türü: Geli?tirme (Beceri Ölçe?i)

Format: 13 maddeden olu?maktad?r. Derecelendirme, kat?l?mc?lar?n sunulan üç seçenekten

ARABPSYCHOLOGY.COM

birini seçmesini gerektiren, çoktan seçmeli bir format? and?ran kategori temelli bir yap?d?r.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Ortaö?retim ö?rencileri

Ya? Grubu: 9. s?n?ftan 12. s?n?fa kadar olan ö?renciler (Yakla??k 14-18 ya? aral???)

Popülasyon Detaylar?: Çal??ma, Necmettin Erbakan Üniversitesi bünyesinde yürütülen bir yüksek lisans tezi kapsam?nda, Konya ilinde bulunan ortaö?retim ö?rencileri üzerinde gerçekle?tirilmi?tir.

Test Metodolojisi: Ölçek maddeleri için üç ??k sunulmaktad?r. Bu ??klar, sorgulama kalitesine göre derecelendirilmi?tir: biri "en uygun" soru, di?eri "uygun" soru ve sonuncusu da "uygun de?il" soru olarak belirlenmi?tir. Bu derecelendirme, ö?rencilerin Sokratik sorgulama becerilerinin kalitesini yans?tmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Psikometri, Ölçek Geli?tirme, Güvenilirlik Analizi, Cronbach Alfa Katsay?s?, Dü?üncenin Standartlar?, Ele?tirel Dü?ünme, E?itim Psikolojisi

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Bilgi mevcut de?ildir.

Kurum E-posta Adresleri: Bilgi mevcut de?ildir.

Yaz??ma Adresi: Bilgi mevcut de?ildir.

?zinler & Ücret ve Test Y?l?

Bu ölçek, bir yüksek lisans tezi çal??mas? kapsam?nda 2014 y?l?nda geli?tirilmi?tir. Ölçe?in kullan?m izinleri ve telif haklar?, sorumlu yazar Elif Nur Bozer ve tezin yay?nland??? Necmettin Erbakan Üniversitesi, E?itim Bilimleri Enstitüsü'ne aittir. Ölçe?in akademik veya ticari kullan?m? için yazara ba?vurulmas? önerilir.

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: sokratik-sorgulama-beceri-olcegi-toad.pdf

Referanslar

Bozer, E. (2014). Orta ö?retim 9-12. s?n?f ö?rencilerinde sokratik sorgulama beceri ölçe?i

ARABPSYCHOLOGY.COM

geli?tirilmesi çal??mas?. (**Yüksek lisans tezi**, Necmettin Erbakan Üniversitesi, E?itim Bilimleri Enstitüsü, Konya). YÖK Ulusal Tez Merkezi veri taban?ndan edinilmi?tir.

Tez kayna??na ili?kin ek bilgi için: tez.yok.gov.tr

Sokratik Sorgulama Beceri Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmu? olup hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Ölçek, toplamda 13 maddeden olu?maktad?r. Maddeler, ö?rencilere sunulan senaryolar veya durumlar kar??s?nda en uygun, uygun ve uygun olmayan sorgulama seçeneklerini belirlemeye yöneliktir.

ARABPSYCHOLOGY.COM